

Mette Frederiksens tale ved maratondebat i folketingsalen

Taler

Mette Frederiksen
Statsminister

Dato

19. januar 2023

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

Omstændigheder

I sin egenskab som statsminister fik Mette Frederiksen som den sidste taletid ved maratondebatten.

Parentetiske kommentarer er indsat af Folketingets referent.

Tak for det, formand, og tak i det hele taget til formanden og næstformændene for at lede os godt igennem dagen i god ro og orden. Før jeg kommenterer den konkrete debat, vi har haft i dag, vil jeg gerne have lov til at benytte lejligheden til at takke det brede flertal i Folketinget, der for bare få timer siden tilsluttede sig en ny og markant dansk våbendonation til Ukraine. Donationen hører til en af de største, vi hidtil har besluttet her i Danmark, og det er et udtryk for et gearskifte i den måde, vi og vores allierede støtter Ukraine. Konkret vil Danmark bidrage med 19 spritnye og topmoderne artillerisystemer. Det er systemer, som vi ikke engang har taget i brug i vores eget forsvar endnu. Det er systemer, hvor præsident Zelenskyj har anmodet kraftigt om, at netop Danmark skal sende den her type våben, og det er våben, som kan komme til at spille en central rolle i kampen mod Putins invasionshær. Mens vi har debatteret time efter time her i salen, er bomberne faldet over Ukraine. I sin tale til World Economic Forum i går sagde Zelenskyj, og jeg citerer: Verden må ikke vente med at handle – støtten til Ukraine skal komme hurtigere end Ruslands næste angreb.

Jeg er både stolt over og taknemlig over, at Danmark leverer. De våbensystemer, vi nu har besluttet at sende af sted, skal, for at sige det direkte, hjælpe ukrainerne med at befri deres land. Det er Europas fremtid og sikkerhed, der er på spil. Som hr. Morten Dahlin sagde meget præcist tidligere i dag: Lige nu kæmper ukrainerne vores alle sammens kamp for frihed. Tak til Folketingets partier for at bakke op og for endnu en gang at vise, at vi står sammen i Danmark, når det virkelig gælder. Jeg tror, at alle her i salen deler et fælles ønske om, at Danmark skal blive ved med at hjælpe Ukraine, så meget som det overhovedet er muligt,

og det er det vigtige budskab, som forsvarsministeren i morgen tager med, når han rejser til møde i Tyskland for at fortælle Ukraine og vores partnere i koalitionen af lande, der støtter Ukraine, om den nye danske donation.

Så må man efter at have lyttet til debatten i dag sige, at det er nye tider. Ikke alene har vi fået en bred regering hen over midten; vi har, som debatten har vist, også fået en bred opposition hen over midten. Og jeg kan forstå, at fru Mai Villadsen og fru Inger Støjberg nu har hinanden på speeddial. For mit eget vedkommende tror jeg det er første gang, at jeg har oplevet, at fru Sophie Løhde har nikket, mens jeg stod på talerstolen, nogen sinde, og jeg har siddet og iagttaget alle og sådan tænkt: Hvad bliver det næste – at hr. Søren Pape Poulsen bliver forkæmper for borgerløn, at hr. Martin Lidegaard og hr. Morten Messerschmidt går i samlet kamp for retten til kønsneutrale bederum, eller at hr. Pelle Dragsted og hr. Torsten Gejl og hr. Alex Vanopslagh finder fælles fodslag om at udvikle kollektive alternativer til den kapitalistiske og profitorienterede produktion? (*Munterhed*). Det er, ser det ud til, kun fantasien, der sætter grænser i det nye Folketing.

Nå, økonomi har selvfølgelig fyldt meget i debatten, med god grund. Ruslands invasion af Ukraine har sendt den globale økonomi ud i et stormvejr, et stormvejr, som vi ikke har set i ganske mange år: Væksten bremser op, der er uro på finansmarkederne, renterne stiger, boligmarkedet er vendt. Herhjemme er inflationen heldigvis faldet en smule de seneste uger, men prisstigningerne er fortsat høje. Vi skal hjælpe dem, der har det svært, og derfor vil regeringen snart invitere alle Folketingets partier til en drøftelse af en ny inflationspakke.

Samtidig skal vi gøre, hvad vi kan, for at krisen ikke bider sig fast på vores arbejdsmarked. At langt de fleste danskere i dag er i arbejde og beskæftigelsen er så høj, er og bliver den vigtigste opgave for os, når det gælder dansk økonomi, og det er og bliver det vigtigste for hver enkelt dansker. Danmark har grundlæggende en sund og stærk økonomi. Der er overskud på de offentlige finanser og høj beskæftigelse. Vi står solidt funderet, fordi skiftende regeringer og skiftende flertal har truffet ansvarlige og fremsynede beslutninger. Den ansvarlige kurs skal vi fortsætte, og det skal være med et fælles mål om ikke bare at holde stand, men om at bringe Danmark videre, ikke bare et lille stykke og ikke bare nogle små hop fremad. Regeringens ambition er sammen med, håber vi, partierne her i salen at skabe forandringer, der rækker ud over vores egen tid, så vi vitterlig passer på det fantastiske land, som Danmark er – ikke kun i vores

egen tid, men mange år ud i fremtiden.

Vi skal jo ikke bare holde hånden under velfærden. Vi skal udvikle den. Pengene skal følge med, når der bliver flere børn og ældre, ja, men lige så vigtigt er det at få skabt rum til langt mere omsorg og nærvær og langt mere frihed og selvbestemmelse. Det gælder også i sundhedsvæsenet. Når man tænker på de ret alvorlige problemer, vi står med, så har det ikke fyldt meget i debatten i dag. Det gjorde det i min redegørelse forleden dag. Vi skal nedbringe ventelisterne. Vi skal lette presset på akutmodtagelsen. Vi skal styrke psykiatrien. Samtidig skal vi arbejde for, som det også blev sagt, at gøre vores sundhedsvæsen mere robust og sammenhængende på den lange bane.

Og vi skal skabe en folkeskole, hvor der bliver meget mere plads til det praktiske. Tak til de mange partier, der har givet opbakning til regeringens idéer på det her område. Flere børn eller unge skal trives. De skal lære, og de skal vokse, og vi skal give mange flere voksne og ældre bedre og mere fleksible muligheder for uddannelse igennem deres arbejdsliv. Vi skal åbne arbejdsmarkedet for mange flere, og det skal selvfølgelig altid kunne betale sig at arbejde. Endelig skal vi gøre vores ambitiøse klimamål til virkelighed og markant styrke vores forsvar og sikkerhed.

Hvis alt det her skal lykkes, kræver det reformer, og det kræver store investeringer. Regneeksemplerne gav jeg allerede i tirsdags. For at gøre en lang historie kort: Bundlinjen er, at det økonomiske råderum til nye prioriteter i 2030 er yderst begrænset. Uden nye reformer, og uden at vi får flere i arbejde, bliver det svært, ja, det bliver nærmest umuligt at gennemføre det, som de fleste partier i dag har efterspurgt. Derfor skal vi have et mål om at øge den strukturelle beskæftigelse. Regeringen foreslår 45.000 personer i 2030. De danskere, der i dag står uden for arbejdsfællesskabet, skal i job, og vi skal alle sammen bidrage noget mere.

Det sidste er nok det, der har affødt mest debat og kritik, også her i salen i dag. Men hvis vi nu også oven på hr. Sjúrdur Skaales gode indlæg måske ser lidt nøgternt på den virkelighed, vi står over for, klimakrise, energikrise, krig på vores eget kontinent og en konstatering af, at truslerne mod vores lille land er større, end de har været i årtier, er det det, der er baggrunden. Regeringen og en række partier her i salen er enige om, at Danmark skal tage et større ansvar for vores egen sikkerhed, og at vi selvfølgelig skal leve op til de løfter, vi har givet til

vores egne allierede: 2 pct. af bnp til forsvar og sikkerhed. Det ønsker vi at gøre hurtigere, så vi allerede i 2030 når det mål. De to ting, at leve op til vores forpligtelse og fremrykke investeringerne, vil kræve væsentlig flere penge til forsvar og sikkerhed allerede fra nu af. Og merudgifterne vil stige til 20 mia. kr. i 2030 – 20 mia. kr. i 2030! De penge skal findes.

Jeg er meget, meget glad for det nationale kompromis, der blev lavet for kort tid siden. Med det nationale kompromis blev et bredt flertal af Folketingets partier enige om at skabe ekstra råderum i økonomien på ca. 14 mia. kr. i 2030. Det bringer os et godt stykke, men det bringer os altså ikke hele vejen. Vi har selvfølgelig som ny regering overvejet flere forskellige modeller til at finansiere forsvarsudgifterne, og med de andre ting, vi også gerne vil prioritere, velfærd, sundhed, psykiatri, uddannelse, flere mennesker ind i arbejdsfællesskabet, er vi endt på, at den mest solidariske og rimelige løsning, vi kan finde, er faktisk at bede danskerne om at løfte den solidarisk: arbejde én dag mere om året.

Der er ikke nogen af os, der havde forestillet os, at det på den måde direkte ville blive et populært forslag, og det forestiller jeg mig sådan set heller ikke at det bliver i de næste par uger, men jeg tror, at alle her i salen godt ved, at det bliver vanskeligt at udvikle vores samfund, for ikke at sige umuligt, hvis ikke vi finder nogle nye kilder til finansiering. Regeringen har lagt vores forslag frem. Jeg forstår, at alle ikke bakker op om det. Jeg er ikke tonedøv, men jeg kunne alligevel godt tænke mig lige at tage nogle af kritikpunkterne, for en del af dem har også været fremført her i salen i dag.

For det første: Er det grundlæggende urimeligt at bede danskerne om at arbejde en dag mere om året? Set i lyset af de kriser og set i lyset af de udfordringer, vi står over for, er det så fuldstændig uproportionalt at bede danskerne, altså dem, der kan, om at bidrage en smule mere?

Et tal for at sætte det lidt perspektiv: I dag arbejder en gennemsnitlig dansk lønmodtager ifølge de seneste tal fra OECD 1.363 timer om året. Vi foreslår altså at øge arbejdstiden med rundt regnet 7½ time om året for en fuldtidsansat, vel at mærke. Til gengæld for de 7½ time styrker vi vores sikkerhed i det, der vitterlig er en urolig og uforudsigelig tid, så vi alle bidrager til at leve op til de forpligtelser, der følger med af at være en del af verdens stærkeste forsvarsalliance, NATO – det NATO, der siden anden verdenskrig og igennem hele den kolde krig har været garanten for vores sikkerhed og vores frihed i

Danmark. Lad mig være ærlig: Jeg synes ikke, det er urimeligt, og jeg tror egentlig, at mange danskere stillet over for alternativet måske endda kunne være enige. Jeg har det selv sådan, at arbejde en dag mere om året er en pris, der er værd at betale for vores sikkerhed, for vores sammenhold, og ja, sådan set også for vores fremtid.

Samtidig med det giver vi så et bidrag, der styrker Danmark strukturelt. For at afskaffe store bededag vil øge arbejdsudbuddet med 8.500 personer, og det er der også brug for i en tid, hvor der mangler arbejdskraft på en række områder.

Kritikpunkt nr. 2: Er regeringen ude på at trumfe en bestemt finansieringsløsning igennem? Vi har vores forslag, men vi lytter selvfølgelig også til andre, og vi har hele tiden sagt, at vi også gerne modtager alternative forslag. Det er der så kommet i dag fra mange af Folketingets partier. Det vil vi gerne nærlæse. Vi vil gerne overveje alternative løsninger. Vi holder selvfølgelig fast i vores eget forslag, og for helt overordnet og i respekt for partiernes gode initiativ er der jo ikke tale om en ny finansiering i det forslag, der er, og derfor ser vi frem til at høre om de konkrete elementer. Hvad er det for nogle erhvervsstøtteordninger, som skal beskæres? Hvad er det for nogle offentlige investeringer, der skal skæres ned på? Er det skoler og plejehjem? Er det grønne investeringer? Det får vi svar på, og dem glæder jeg mig til at høre.

Det fører mig frem til det tredje kritikpunkt, nemlig at regeringen bruger bøllemetoder, tror jeg der blev sagt, er magtfuldkommen, og hvad der ellers er hentet frem fra skuffen af barske og, vil jeg sige, for nogle af os efterhånden ret velkendte anklager. Alt det her er, som jeg forstår det, afstedkommet af, at vi siger, at dem, der ønsker at være en del af et kommende forsvarsforlig, også skal tage ansvar for finansieringen. Tillad mig i al stilfærdighed at minde om, at det altså ikke er ny tilgang til politiske forhandlinger. Det er som regel sådan på Christiansborg, at vil man gerne bruge penge på et område, skal man også være med til at tage ansvar for at finde dem. Vi skal selvfølgelig diskutere, hvad det så kan være, men selve princippet er nu meget godt. Det er almindelig politisk praksis. Det er sund fornuft. Vi forlanger altså ikke, som hr. Karsten Hønge var inde på, at man skal spise en skovsnegl eller noget andet for at være med i hulen, men det er måske meget godt, at man er med til at bygge hulen, hvis man også gerne vil sidde inde i den på et tidspunkt efter.

Når alt det her sagt, og der er sagt ganske meget, så tager vi imod det, som vi

opfatter som et konstruktivt forslag fra partierne, og nu går drøftelserne i gang. Vi håber på det bredest mulige flertal bag et kommende forsvarsforlig, og vi glæder os til samarbejdet.

Der er til gengæld ikke sagt så meget om klima i dag – ganske lidt. Enkelte har bragt det op. Det er lidt ærgerligt, kan man sige, fordi selv om der er mange andre opgaver, er og bliver klimakrisen vores generations absolut vigtigste opgave, og Danmark skal blive ved med at gå forrest i den grønne omstilling. Vi har med et meget bredt politisk flertal vedtaget en af verdens mest ambitiøse klimalove. Det er der grund til være stolt over, synes jeg, og med de nye klimamål, der ligger i regeringsgrundlaget, ja, så lægger vi sporene til en fremtid, hvor vi ikke bare nedbringer vores udledning i Danmark, men hvor vi rent faktisk optager mere CO₂, end vi udleder, og dermed har et positivt klimaaftryk på kloden. Som flere har sagt det i løbet af i dag fra Alternativet over til Det Konservative Folkeparti, skal vi ikke kun fokusere på målene, men også på, hvad det er, der bringer os derhen.

Vi skal i mål nu, vi skal have omstillet industrien, transporten og landbruget, vi skal have udbygget den vedvarende energi, havvind, landvind og solenergi, vi skal have flere varmepumper og mere fjernvarme ud til de danske hjem, vi skal styrke energiinfrastrukturen og forbindelserne til resten af Europa. Hvis vi gør alt det her rigtigt og langsigtet, har vi de bedste forudsætninger for at inspirere resten af verden. Derfor vil regeringen i den regeringsperiode, vi går i gang med nu, først og fremmest have fokus på implementeringen, så vi er sikre på, at vi finder de konkrete svar, der gør os i stand til både at leve op til at indfri 2025-målet, 2030-målet, 2045-målet og 2050-målet.

Noget andet, der ikke har fyldt så meget i debatten, desværre, er tryghed. Tak til især hr. Peter Kofod for at bringe det ind i debatten i dag med et eksempel, som er meget, meget svært at forstå for alle os, der også går op i ofrenes vilkår, vil jeg gerne sige. Grundlæggende er vi jo et godt og trygt land. Vi har tillid til hinanden, og langt de fleste af os overholder også spillereglerne, men det er altså også en tillid, vi skal værne om, og vi skal sætte hårdt mod hårdt, når det gælder de mennesker, som ikke vil fællesskabet. Vi har nu igen været vidne til en række alvorlige knivstikkerier i hovedstaden, og når volden eskalerer, går det ikke kun ud over de konkrete ofre, det er sådan set slemt nok, det går faktisk ud over os alle sammen. Det er uacceptabelt, og alle borgere i Danmark skal kunne færdes trygt – udsatte boligområder, S-togsstationer, natteliv, og hvor vi ellers er.

Derfor skal vi sætte hårdere og mere konsekvent ind imod vold og anden alvorlig personfarlig kriminalitet. Det er vigtigt med en egentlig strafreform. Kriminelle skal straffes hårdere, de lange sagsbehandlingstider, som også kort har været oppe i dag, skal bringes ned, og det må ikke, som en af de socialdemokratiske ordførere rigtigt sagde tidligere, være kapaciteten i fængsler eller arresthuse, der afgør, hvad det er for en retspolitik, vi kan føre i Danmark. Den organiserede kriminalitet skal kvæles, og kriminelle udlændinge skal, hvis det overhovedet kan lade sig gøre, udvises. Det er vigtigt.

Der blev så stillet et spørgsmål undervejs, nemlig om man kunne give et eksempel på noget integration, der er lykkedes, og det kunne man ikke. Det er lige sparsomt nok. For apropos vores sundhedsvæsen, som har store udfordringer, vil jeg sige, at jeg ikke engang tør tænke tanken til ende, hvis ikke alle de fantastisk dygtige medarbejdere i sundhedsvæsenet med minoritetsbaggrund arbejdede der. Jeg ved simpelt hen ikke, hvem der skulle udlevere medicinen på vores apoteker, jeg ved ikke, hvem der skulle operere, jeg ved ikke, hvem der skulle passe på os længere. Der er rigtig meget af integrationen, der fungerer godt, men der er stadig for meget, der ikke gør. Og forudsætningen for, at vi kommer i mål med den integration, vi endnu ikke er kommet i mål med, er, at vi bliver ved med at have styr på, hvor mange mennesker der kommer hertil, og at vi tydeligt og klart afkræver at dem, der kommer hertil, respekterer vores værdier, demokratiet, ligestillingen, friheden. Parallelsamfund er gift for et demokrati, det skal bekæmpes, og vi skal konsekvent sætte ind over for negativ social kontrol, som stadig væk betyder, at alt for mange, ikke mindst piger og kvinder, lever et liv i ufrihed i Danmark. Det er det, der er problemet. Derfor må vi aldrig være bange for at stille krav til andre mennesker. Krav er respekt, og når vi stiller krav, og når vi forventer, at mennesker, der kommer hertil, deltager i Danmark og bidrager og forsørger sig selv, vil vi også kunne komme i mål med mere. Samtidig skal vi selvfølgelig også pragmatisk have et blik for at løse de problemer, som vores stramme regler en gang imellem skaber. Med andre ord, sund fornuft, ret og pligt, respekt for danske værdier og det fællesskab, vi har med hinanden, er den røde tråd i regeringens udlændingepolitik.

Tak til fru Aki-Matilda Høegh-Dam, fru Aaja Chemnitz, fru Anna Falkenberg og hr. Sjúrdur Skaale for nogle rigtig gode ordførertaler, og tak for det gode samarbejde under forhandlingerne om en ny regering. Vi ønsker et tæt og også løsningsorienteret samarbejde, ligeværdigt, respektfuldt, ordentligt, og det

gælder både på de områder, som er hjemtaget, og det gælder på de områder, som Danmark varetager for hele riget. Tak for at gøre opmærksom på, at alle i Folketinget har et ansvar for begge elementer. Vi vil prioritere, at lovgivningen på danske ansvarsområder løbende opdateres, vi skal i fællesskab finde løsninger på grænsehindre i rigsfællesskabet, og så er jeg glad for det fokus, der har været på nødvendigheden af at bringe ikke mindst Færøerne meget tættere på EU og på det europæiske marked.

I går mødtes jeg med Færøernes nye lagmand, Aksel V. Johannesen, og Grønlands formand for Naalakkersuisut, Múte Egede, og mødet bekræftede vores tætte bånd mellem vores tre lande, men også vores forpligtelse til at videreudvikle det og have et, som jeg sagde det før, løsningsorienteret samarbejde. Det samarbejde har altid været vigtigt, men i den nye udenrigs- og sikkerhedspolitiske situation er det kun blevet endnu vigtigere. Derfor er jeg også glad for, at der er enighed om at styrke samarbejdet på udenrigspolitikken og dermed videreføre arbejdet i kontaktudvalget mellem vores tre regeringer.

Tak til alle Folketingets partier – vi er blevet mange – for debatten i dag, tak for at holde ud, ikke mindst på en aften, hvor, og jeg håber ikke, jeg fornærmer nogen, jeg havde et indtryk af, at der næsten var flere der så håndbold, end der var direkte med i debatten. Det var også en meget, meget spændende kamp, desværre uafgjort jo, og helt så hæsblæsende har debatten ikke været. Jeg synes, den har været god, og jeg sætter oprigtigt pris på, at selv om vi selvfølgelig ikke ser ens på alt her i Folketingssalen, kan vi tale sammen på en ordentlig og konstruktiv måde.

Der er mange nye ansigter i salen og rekordmange partier. Tillykke til de ordførere, der har haft jeres debut på talerstolen i dag. Fru Monika Rubin og fru Franciska Rosenkilde, som dog er en gammel kending, men alligevel med debut, og ikke mindst fru Anna Falkenberg, I har alle tre gjort et stort indtryk på alle kolleger. Og tillykke til alle jer andre, som i øvrigt er med for første gang, og som har taget del i debatten. Også tillykke til fru Pia Kjærsgaard, der i den modsatte ende af spektret har indtaget sin plads som det længst siddende folketingsmedlem og dermed aldersformand. Imponerende 39 år i Danmarks tjeneste er det blevet til. Det fineste i det danske folkestyre er samarbejdet. Det sagde fru Pia Olsen Dyhr i sin ordførertale tidligere i dag, og det er jeg fuldstændig enig i. Danmark har en flertalsregering, ja, for første gang i mange år, og vi har lagt et regeringsprogram frem med vores ambitioner for de

kommende 4 år, men mindst lige så vigtigt har vi en klar ambition om et bredt politisk samarbejde. Derfor er jeg også glad for den opbakning, som regeringens forslag, ambitioner, idéer møder på en lang række områder.

Jeg tror faktisk på, at vi i den her valgperiode kan lave en skole, der er bedre for dem, der i dag bliver skoletrætte. Jeg tror faktisk på, at vi kan lave en ny socialpolitik med mere værdighed. Jeg tror på, at vi i den her valgperiode får afskaffet jobcentrene og lavet en ny beskæftigelsesindsats, og jeg tror, at vi den her gang får realiseret ordene til handling, når det handler om frisættelse af vores velfærdssamfund, og jeg tror, at vi i den her valgperiode lever op til det, alle partier har sagt om styrkelsen af psykiatrien. Det ville være godt, og det tror jeg på efter debatten i dag.

Jeg håber, alle kan finde hinanden i et konstruktivt og ansvarligt samarbejde om økonomi, forsvar, velfærd, klima og tryghed – alt det, der er vigtigt for vores land og for den befolkning, vi har fået lov til at repræsentere i den her valgperiode. Tak for debatten, og jeg glæder mig til den næste times tid, eller hvad det nu bliver, formand.

Kilde

ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Folketingstale, Politisk tale, Socialdemokratiet

Relateret

Aki-Matilda Høegh-Dams tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Alex Vanopslaghs tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Anna Falkenberg's tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Christian Rabjerg Madsens tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Franciska Rosenkildes tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Inger Støjberg's tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Mai Villadsens tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Martin Lidegaards tale ved maratondebat i Folketingssalen
19. januar 2023

Monika Rubins tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Morten Dahlins tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Pernille Vermund tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Peter Kofods tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Pia Olsen Dyhrs tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Sjúrður Skaales tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Søren Pape Poulsens tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

Aaja Chemnitz' tale ved maratondebat i folketingsalen
19. januar 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/mette-frederiksens-tale-ved-maratondebat-i-folketingssalen>